

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: ДОСВІД, РОЗВИТОК, ПЕРСПЕКТИВИ, ТРАНСФОРМАЦІЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ

II Усеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
(16 травня 2025 р., м. Суми)

Суми – 2025

II Усеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Нова українська школа: досвід, розвиток, перспективи, трансформація» 16 травня 2025 р.

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

**НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА:
ДОСВІД, РОЗВИТОК,
ПЕРСПЕКТИВИ,
ТРАНСФОРМАЦІЯ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ

II Усеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
(16 травня 2025 р., м. Суми)

Суми – 2025

УДК 371:372.8:373:374:378

Н74

*Рекомендовано до друку Вченою радою
КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
(Протокол № 5 від 27.05.2025 року)*

Редакційна колегія

Коростіль Л.А., к. пед. н., доцент КЗ Сумського ОППО (головний редактор)
Грицай С.М., к. пед. наук, доцент, проректор КЗ Сумський ОППО
Байдак Ю. к. пед. н., доцент КЗ Сумського ОППО
Деменков Д.В., ст. викладач КЗ Сумського ОППО
Декунова З. В., ст. викладач КЗ Сумського ОППО
Драновська С. к. пед. н., доцент КЗ Сумського ОППО
Клюніна Н.В., ст. викладач КЗ Сумського ОППО
Кода С.В., к. пед. н., доцент КЗ Сумського ОППО
Лавська А.М., ст. викладач КЗ Сумського ОППО
Логвиненко Ю. к. пед. н., доцент КЗ Сумського ОППО
Луценко С. М., к. пед. н., доцент КЗ Сумського ОППО
Павленко І.М, ст. викладач КЗ Сумського ОППО
Сєрих Л.В., к. пед. н., доцент КЗ Сумського ОППО
Успенська В. М., к. пед. н., доцент КЗ Сумського ОППО
Шкурдода Л.О., ст викладач КЗ Сумського ОППО

Н74 Нова українська школа: досвід, розвиток, перспективи, трансформація : збірник наукових статей / за заг. ред. Л.А. Коростіль. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2025. – 198 с.

У збірнику опубліковані наукові статті II Усеукраїнської науково-практичної онлайн конференції «Нова українська школа: досвід, розвиток, перспективи, трансформація», проведеної на базі Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти 16 травня 2025 року.

Редакція не несе відповідальності за зміст текстів і не завжди поділяє думки їх авторів.

УДК 371:372.8:373:374:378

© Колектив авторів, 2025

© ФОП Цьома С.П., 2025

2. Колоянова О. Інтерпретація твору образотворчого мистецтва як особливий вид діяльності педагога-художника. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. № 8 (Ч. 1), 2013. С 71–76.
3. Корзун В. Художня інтерпретація музичних творів як вищий щабель виконавської майстерності. *Педагогічні науки*. Випуск 120, 2014. С.74–79. URL : <https://surli.li/cludmz> (дата звернення:15.02.2025).
4. Ляшенко О. Художня інтерпретація творів мистецтв в теорії та практиці наукового аналізу *Неперервна музична освіта: теорія і методика*. Ч. 3. С.58–63. URL : <https://surli.cc/lmjivj> (дата звернення:15.02.2025).
5. Масол Л. Загальна мистецька освіта: теорія і практика: монографія. Київ : Промінь, 2006. 432 с.
6. Рудницька О. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. 360 с.
7. Щолокова О. Методика викладання світової художньої культури : підручник. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 288с.
8. Українська музична енциклопедія. У 2 т. Т. 2. [Е – К] Київ : Вид-во Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України, 2008. С.242.
9. Філософський енциклопедичний словник / В. Шинкарук (голова редколегії) та ін.; Л. В. Озадовська, Н. П. Поліщук (наукові редактори). Київ : Абрис, 2002. 742 с.

Сєрих Лариса,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри теорії та методики змісту освіти
Комунальний заклад Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
Сумської області
Su181260slv@ukr.net

РОЗВИТОК НАСКРІЗНИХ УМІНЬ УЧНІВ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті розкрито способи розвитку наскрізних умінь учнів мистецької освітньої галузі. Застосовано практичні вправи для розвитку наскрізного вміння «конструктивно керувати емоціями». У статті передбачено порівняльний аналіз розвитку цього наскрізного вміння від учнів другого класу початкової школи до учнів дев'ятого класу закладів загальної середньої освіти.

Ключові слова: Нова українська школа, мистецька освітня галузь, наскрізні вміння, емоції, наступність, початкова освіта, базова середня освіта.

Покликом до узагальнення практики контрольно-оцінювальної діяльності є: реалізація основних вимог Державного стандарту, завдань чинних модельних програм, що розкривають мету інтегрованого навчання мистецтва, принципи, в яких визначаються дидактичні пріоритети, а також базові підходи до навчання: компетентнісний, інтегративний, особистісно орієнтований, діяльнісний, культурологічний; концепція «Нова Українська школа», що спрямовує освітньо-виховний процес не лише на формування в учнів комплексу

ключових і предметних компетентностей, а й на розвиток у них емоційного інтелекту, навичок взаємодії, комунікативних і творчих здібностей, які закладають підґрунтя для особистісної самореалізації дитини в суспільстві, досягнення акме успіху в подальшому житті.

У статті 12 закону України «Про освіту» [2] відразу після опису компетентностей наведений перелік наскрізних умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, розв'язувати проблеми і приймати рішення, здатність співпрацювати з іншими людьми.

На основі вимоги статті 12 закону України «Про освіту» [2] в концепції «Нова українська школа» [4] передбачено формування наскрізних умінь, а Державному стандарті базової середньої освіти [1] подано опис наскрізних умінь (п. 9), зокрема введене поняття «наскрізні вміння» та їх конкретизовано.

Метою статті є детальний аналіз наскрізного вміння «конструктивно керувати емоціями», оскільки саме це вміння найдоцільніше й найякісніше характеризує мистецьку освітню галузь, мистецьку діяльність та мистецьку комунікацію.

У Державному стандарті базової середньої освіти [1] чітко прописано характеристики усіх наскрізних умінь. Зокрема, наскрізне вміння «конструктивно керувати емоціями» передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність.

У нашому дослідженні розглядаємо формування цього наскрізного вміння як засіб:

- розпізнавання власних емоцій та емоцій однолітків, які виникають під сприймання творів мистецтва, кіно, театру, цирку, музичного, візуального, хореографічного мистецтва;
- сприйняття емоції інших без осуду;
- адекватного реагування на твори мистецтва, засоби виразності творів мистецтва та різні конфліктні ситуації, конфлікти у творах мистецтва, фабулу, статику і динаміку творів мистецтва;
- розуміння впливу творів мистецтва на індивідуальну і колективну творчу діяльність;

– налаштування на мистецьку діяльність у спокої і внутрішній рівновазі з мистецтвом і самим собою, що відобразиться на продуктивності мистецької діяльності учнів.

Цілком очевидно, що для учнів різних класів (2, 4, 6, 9-го), змістовні характеристики цих умінь будуть відрізнятися, а від того залежатимуть й очікувані результати сформованості наскрізних умінь. Для більшого розуміння змісту означених умінь, видається ймовірним перегляд «Орієнтовного опису наскрізних вмінь для різних вікових груп» [5], а також пропонуємо скористатися колірним Колом емоцій Плутчика <https://uk.wikipedia.org/wiki> (рис.1), в якому кожна емоція відповідає певному кольору й учні добре визначають й характеризують свої емоції, застосовуючи його.

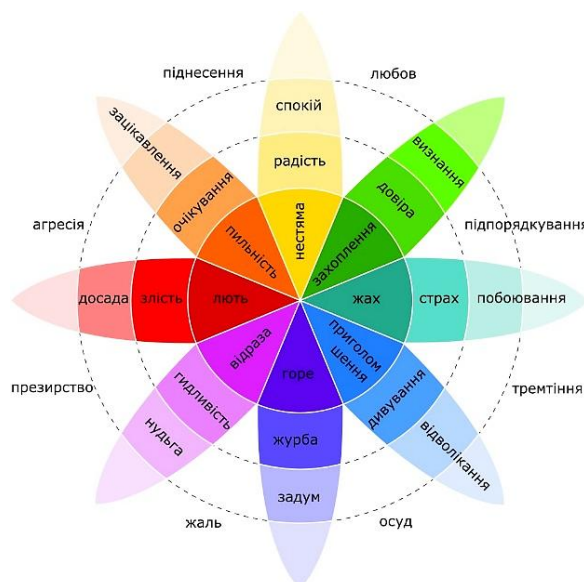

Рис. 1. Колірне Коло емоцій Плутчика

Якщо учні *другого класу* спроможні назвати свої емоції, вирізняють свої емоції і емоції інших, розрізняють позитивні і негативні емоції; спроможні розпізнати і назвати емоції (за поведінкою, словами, мімікою тощо) інших людей, свої – за почуттями; розуміють, коли інші хочуть його підбадьорити або викликати негативні емоції, то учні *четвертого класу* – уже ідентифікують власні емоції й емоції інших; обговорюють свої емоції з людьми, яким довіряють; виявляють доброзичливість, коли взаємодіють з іншими.

Учні *шостого класу* розуміють, як емоції можуть заважати та допомагати в діяльності, бо усвідомлюють, що можуть управляти емоціями і знають способи налаштування себе на діяльність, зокрема мистецьку; визнають наявність і причину власних емоцій; розуміють,

як інші можуть впливати на його емоції, а учні *дев'ятого класу* прогнозують свої емоції та емоції інших у відповідь на певні ситуації, уживають заходів, відповідних своєму емоційному стану, оскільки розуміють, як і коли варто зменшувати або уникати емоційної залежності від інших; можуть продовжувати роботу в помірно-стресовій ситуації (*мало часу, неконструктивна поведінка групи, поганий настрій, незрозумілий або непривабливий, нецікавий твір мистецтва для сприймання*); обирають ту єдину стратегію, яка допомагає справлятися з негативними емоціями при публічному виступі (*презентація, відеокліп, майстерклас тощо*).

Формувальне оцінювання дозволяє за конкретними, вимірюваними і спостережуваними якісними показниками визначити рівень розвитку наскрізних умінь в учнів. Основна мета цього завдання не виявляти учнів, які мислять креативно та діють, використовуючи емоції, а надавати їм завдання, що формують у них відповідні вміння.

Учителі мистецтва розробляли дві вправи (*«Позитивна і негативна емоція»*), які дозволили проілюструвати, як саме вони працюють з формуванням і розвитком емоцій учнів за допомогою мистецької діяльності (*музика, сприймання, картинна галерея, театр, кіно, цирк тощо*).

Представимо практичні кейси для вчителів мистецької освітньої галузі.

Товчигречко Н.Е. *Що відчуває лисеня?*

Це завдання для дітей молодшого шкільного віку, спрямоване на розвиток емоційного інтелекту і знань про емоції та почуття. На аркуші зображено лисеня, яке виражає 8 різних емоцій, та 8 смайлів-емотиконів, що схематично передають ті самі емоції (*провина, спокій, любов, гнів, страх, відраза, радість, смуток*). Дитині пропонується з'єднати зображення з однаковими емоціями. Додатково треба назвати емоцію, що відображає лисеня на малюнку й чому; поміркувати, за яких обставин персонаж може таке переживати. Виконуючи завдання, дитина у формі гри порине у світ емоцій. Це розвиватиме її вміння усвідомлювати свої та чужі емоції, вловлювати те, чого потребують інші люди, сприятиме кращому пізнанню себе і власних переживань.

Білоножка Н.В. *Музика – відчуй і назви емоцію*

Діяльність: учні слухають музичний твір (*класику, джаз, етномузику*).

Завдання: назвати емоцію, яку викликає мелодія, описати чому.

Розвиток: емоційна свідомість, словниковий запас емоцій, здатність розпізнавати настрій.

Приклад: слухаючи Бетховена, учень вчиться усвідомлювати гнів, напруження, а слухаючи Дебюссі – спокій і мрійливість.

Сприймання живопису – візуалізуй свої емоції

Діяльність: перегляд картин різних художників (українські митці, Мунк, Шагал, Кандинський).

Завдання: учень вибирає картину, яка «відгукується» йому емоційно, і створює власну відповідь-роботу.

Розвиток: самовираження, емпатія, трансформація емоцій у творчість.

Приклад: картина Мунка «Крик» як інструмент для обговорення тривожності й способів її зниження.

Театр – програй емоцію через тіло

Діяльність: театральні етюди, імпровізація.

Завдання: програти емоцію без слів, а інші мають її вгадати.

Розвиток: розпізнавання емоцій за жестами, мімікою; розвиток емоційного контролю.

Приклад: емоція «розчарування» – учень шукає спосіб показати її лише тілом, працюючи з тілесним усвідомленням.

Затірка Г.П. Вправа «Мімічна гімнастика»

Дитині пропонується виконати вправи для мімічних м'язів обличчя:

Наморщити чоло, підняти брови (подив).

Розслабитися.

Залишити чоло гладким протягом однієї хвилини.

Зсунути брови, нахмуритися (серджуся).

Розслабитися. Повністю розслабити брови, закотити очі.

Розширити очі, рот відкритий, руки стиснуті в кулаки, тіло напружене (страх, жах).

Розслабитися. Розслабити повіки, чоло, щоки (лінь, хочеться спати).

Розширити ніздрі, зморщити ніс (огода, вдихаю неприємний запах)

Розслабитися. Стиснути губи, примружити очі (презирство).

Розслабитися. Посміхнутися, підморгнути (весело, ось я який!).

Ковган Н.О. «Малюнок радості» (позитивна емоція)

Мета: усвідомити моменти радості та закріпити їх візуальний образ.

Формат: 10-5 хвилин (виконувати на уроці).

Завдання: закрив очі на хвилику й згадай момент, коли ти відчував/ла радість (обійми, гарна погода тощо).

2. Визнач:

- Який колір ти асоціюєш з цією радістю?
- Яку форму або символ можеш використати, щоб її передати?

3. Намалюй або уяви картину, що передає цей момент.

Це може бути реалістичне зображення (наприклад, пікнік з друзями або абстракція – кольори, плями, хвилі тощо).

4. Підпиши свою роботу одним словом або фразою, що передає суть твоєї радості (наприклад: «легкість», «успіх», «літо»).

Рефлексія:

- Як тобі було згадувати цю емоцію?
- Що допомагає зберігати відчуття радості впродовж дня?

«Пейзаж тривоги» (негативна емоція)

Мета: конструктивно пережити та трансформувати тривожну або сумну емоцію.

Завдання:

1. Подумай про ситуацію, яка викликала в тебе тривогу чи смуток. (Тільки не занурюйся надто глибоко – ми не аналізуємо травми, а лише працюємо з переживанням на поверхневому рівні.)

2. Уяви цю емоцію як пейзаж.

- Яка там погода? (хмари, дощ, туман?)
- Які кольори переважають? (темно-сині, сірі, зелено-чорні?)
- Чи є там рух? (вітер, дощ, хвилі?)

3. Намалюй цей пейзаж, не думаючи про красу – тільки про чесність перед собою.

4. Додай у кутку світло: промінь надії, вогник у вікні, сонце за хмарами. Це символ того, що емоція минула, і вихід завжди є.

5. Рефлексія:

- Як змінилася твоя тривога після вправи?
- Що ти можеш зробити, щоб підтримати себе в подібні моменти?

Коротич Н.Г.

Кубик емоцій. На гранях кубика є зображення різних емоцій. Дитина знаходить свою емоцію на ньому, потім підкидає кубик і відтворює ту емоцію, яка випала.

Мозаїка настрою. Діти на кольорових наліпках пишуть весь свій негатив (або малюють зображення), а потім на дошці (або іншій поверхні) з цих наліпок створюють спільне позитивне зображення.

Одяг з наліпок (смайликів). Педагог у білій футболці роздає вихованцям кольорові наліпки або фломастери, щоб їх намалювати (крім чорного). Діти наклеюють наліпки з відповідними емоціями або малюють їх фломастерами прямо на футболці вчителя.

Мариніч О.А.

Вправа 1: *«Музика мого гніву»* (Робота в групах або індивідуально)

Мета: Допомогти учням усвідомити та конструктивно виразити негативну емоцію гніву через музику, перетворюючи її на творчу енергію.

Матеріали: Музичні інструменти (навіть прості, шумовий оркестр), папір, олівці, фломастери (за бажанням).

Хід вправи:

1. Налаштування (5 хв.): Запропонуйте учням згадати ситуацію, коли вони відчували гнів. Не потрібно ділитися деталями, лише згадати саму емоцію. Запитайте: «Які відчуття виникали у вашому тілі? Які образи приходили на думку?»

2. Музичне дослідження (10 хв.): Увімкніть декілька коротких музичних фрагментів, які можуть асоціюватися з гнівом (наприклад, фрагменти з напружених симфоній, рок-композицій з сильними ритмами, електронна музика з дисонансами). Запропонуйте учням послухати та подумати:

– Як ця музика передає відчуття гніву? Які музичні засоби використовуються (темп, ритм, гучність, мелодія, гармонія)?

– Чи викликає ця музика у вас якісь емоції? Які саме?

3. Творче вираження (15 хв.): Запропонуйте учням обрати один із способів вираження свого (згаданого на початку) або навіяного музикою гніву:

Інструментальна імпровізація: Використовуючи наявні інструменти, створіть коротку музичну композицію, яка б відображала відчуття гніву. Акцентуйте увагу не на мелодійності, а на ритмі, темпі, динаміці, текстурі.

Графічне відображення: На папері за допомогою ліній, кольорів, форм передайте візуальний образ свого гніву або того, як музика його відображає.

Словесний опис (метафоричний): Напишіть короткий текст (кілька речень), використовуючи метафори та образи, щоб описати свій гнів як музику або як візуальне явище.

4. Обговорення та рефлексія (10 хв.): Запропонуйте учням (за бажанням) поділитися своїми творами. Під час обговорення акцентуйте увагу на:

- Чи допомогло вам це завдання краще зрозуміти свою емоцію?
- Чи відчули ви полегшення, виражаючи свій гнів у такий спосіб?
- Які музичні елементи, на вашу думку, найсильніше передають відчуття гніву?
- Як можна конструктивно використовувати цю енергію гніву в житті (наприклад, для відстоювання своїх прав, досягнення мети)?

Вправа 2: «Симфонія радості» (Робота в парах або індивідуально)

Мета: Поглибити відчуття позитивної емоції радості через музику та дослідити способи її музичного вираження.

Матеріали: різноманітні музичні записи, що викликають відчуття радості (класичні вальси, жваві народні мелодії, оптимістичні поп-пісні, джазові композиції тощо), папір, кольорові олівці/фломастери.

Перебіг вправи:

1. Налаштування (5 хв.): Попросіть учнів згадати ситуацію, коли вони відчували щирю радість. Запитайте: «Які відчуття наповнювали вас? Які образи виникали в уяві? Які рухи хотілося робити?»

2. Музичне занурення (10 хв.): Увімкніть декілька музичних фрагментів, які, на вашу думку, передають відчуття радості. Запропонуйте учням послухати та звернути увагу:

- Які музичні засоби створюють відчуття радості в кожному фрагменті (темп, ритм, мелодія, гармонія, інструментарій)?
- Які образи, кольори, рухи виникають у вашій уяві під час прослуховування?
- Який із фрагментів найбільше резонує з вашим особистим відчуттям радості?

3. Творче відображення (15 хв.). Запропонуйте учням обрати один або декілька музичних фрагментів, які викликали в них найсильніші позитивні емоції, та відобразити цю радість одним із способів:

Кольорова музика: На папері передайте свої відчуття радості через кольори, лінії, плями. (Які кольори асоціюються у вас з радістю? Які форми вони утворюють під впливом музики?)

Рухове відображення: (якщо є можливість та простір) Спробуйте передати відчуття радості через рухи тіла. Як би ви танцювали під цю музику? Які жести та міміка відображають вашу радість? (Можна зробити невелику імпровізовану руханку).

Словесний опис (поетичний): Напишіть короткий вірш або декілька поетичних рядків, які б передавали відчуття радості, навіяне музикою. Використовуйте яскраві образи та емоційні слова.

4. Обмін та усвідомлення (10 хв.): Запропонуйте учням (за бажанням) поділитися своїми роботами. Під час обговорення зверніть увагу на те:

- Як музика вплинула на ваше відчуття радості?
- Які музичні елементи, на вашу думку, найсильніше передають цю емоцію?
- Чи помітили ви якісь спільні або відмінні риси у вираженні радості різними учнями?
- Як можна свідомо викликати та підсилювати позитивні емоції в житті, використовуючи музику.

Контролювати власні емоції складно навіть дорослим. Особливо зараз, в умовах воєнного стану. Але такі вправи допомагають учням зрозуміти, що вони можуть контролювати своє тіло та емоції. Просто варто розібратися, коли одна емоція переходить в іншу. Поясніть: якщо ми розуміємо, що саме змушує нас сердитися, якщо ми помічаємо тривожні сигнали датчиків, то ми можемо взяти ситуацію під контроль, попередити спалах гніву.

Таким чином, учні вчать визначати свої емоційні стани, розпізнавати стани інших, правильно реагувати на конфліктні ситуації, відокремлювати позитивні і негативні емоції, використовувати свої емоції конструктивно.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державний стандарт базової середньої освіти / Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.
2. Закон України «Про освіту» / від 05.09.2017 № 2145-VIII. [URL: zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту». [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show).
4. Концепція «Нова українська школа»: [URL: https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola](https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola)

5. Орієнтовний опис наскрізних вмінь для різних вікових груп.
[URL:https://surli.cc/uzekqz](https://surli.cc/uzekqz)

Стасік Людмила,
вихователь І категорії.
Комунальна організація (установа, заклад)
«Шосткинський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №8 «Оленка»
Шосткинської міської ради Сумської області
l.p.stasik@gmail.com

НЕТРАДИЦІЙНІ ТЕХНІКИ МАЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ

***Анотація.** У статті зазначено важливі завдання дошкільної освіти з розвитку креативності дошкільників; розкрито особливості нетрадиційних технік малювання та представлено практичний досвід їх застосування у розвитку креативності дошкільників.*

***Ключові слова:** розвиток, креативність, творчі здібності, нетрадиційні техніки малювання, засоби образотворчої діяльності.*

Сьогоднішні пріоритети освіти дошкільної освіти акцентуються на розвитку в дошкільнят умінь думати, фантазувати та формуванню практичних навичок шукати, експериментувати, креативити, а найголовніше самовиражатися. Це зумовлює активний пошук вихователями закладів дошкільної освіти дієвих засобів розвитку креативності дошкільників, які є доступними та головне нетрадиційними для виконання творчих видів діяльності.

Проблема розвитку творчості дошкільників в образотворчій діяльності детально досліджувалася О. Терещенко [1]. Проблему розвитку креативності як загальної здібності до творчості вивчала С. Литвиненко [2].

Питання організації і здійснення педагогічного супроводу образотворчої діяльності дітей, яка розширює творчі можливості дошкільників і збагачує їх життєвий досвід аналізувала О. Половіна. Зокрема, розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання досліджувала Л. Шульга [5].

Використання новітніх технологій в зображувальній діяльності досліджувала Н. Скрипка. Проблемою використання нетрадиційних технік зображувальної діяльності у формуванні творчих здібностей дітей дошкільного віку займалися В. Ніканорова, М. Пономаренко [3], О. Курилко, А. Терещенко [1] та ін.

Нетрадиційні техніки малювання як стимул до творчості дітей дошкільного віку розглядала Л. Полякова [4]. Однак практичний аспект реалізації завдання розвитку креативних здібностей дітей